

CRÒNICA D'ACTIVITATS

EL PLA DE SANTA MARIA – SANTA COLOMA DE QUERALT – SANT MARTÍ DE TOUS

Diumenge 25 de març.

Dificultats sorgides en la visita a Balaguer obliguen a modificar la ruta estudiada i s'opta finalment per establir-ne una de nova. Així és que a les vuit del matí, i amb l'aprovació de la majoria, s'embrèn el camí cap a la Conca de Barberà que figura com objectiu central.

Després d'una breu parada a l'autopista, ens dirigim cap al Pla de Santa Maria o de Cabra. Ací en el raval de Sant Ramon hi podem veure la magnífica església romànica dedicada en principi a la Mare de Déu del Roser i després a Sant Ramon de Penyafort. Es creu construïda a començaments del segle XIII i consta d'una nau, absis semicircular i ampli transsepte. Magnífica rosassa a la façana W. i portalada amb arquivoltes i nou columnes per banda.

Ben a la vora de Sarral ens aturem a veure les restes de l'església de Sant Pere d'Anguera, de la qual només resisteixen les parets de l'absis. De l'antic poblament d'Anguera no queda cap rastre, solament un petit pont medieval que travessa el riu anomenat igual que la població i que mena cap a l'església.

És prop de migdia quan arribem a la vila comtal de Santa Coloma de Queralt, on som rebuts amablement pel Sr. Salvador Palau que, demostrant el seu profund coneixement de la vila, ens guia en el nostre recorregut ensems que ens dóna totes les explicacions que fan el cas. Santa Coloma està situada en l'altiplà on es forma el riu Gaià i confronta amb les comarques d'Anoia i la Segarra. La seva riquesa monumental és molt notable. Cal destacar l'esglé-

Portada de Sta. Maria de Bell-lloc

Retaula d'alabastre obra de Jordi Joan, dedicat a Sant Llorenç (1387)

sia parroquial gòtica, que substituï la primitiva. Té uns bells finestrals amb trace-ries gòtiques i un campanar de torre, im-pressionant. Guarda un meravellós retaule d'alabastre, obra de l'escultor Jordi Joan (1387), dedicat a Sant Llorenç. Però el mo-nument més remarcable de la vila és l'esglé-sia de Santa Maria de Bell-lloc, situada ex-tramurs. És un esplèndid temple de transi-ció del romànic al gòtic que conserva una bellíssima portalada romànica, datada vers el 1230; hi són notables les figures bíbli-ques i els capitells i les arcades ornamentats amb motius vegetals. A l'interior, en una capella gòtica, hi ha el sepulcre de Pau de Queralt i Alamanda de Rocafort. L'arqui-tectura civil hi és representada pel palau-castell dels comtes de Santa Coloma, en la façana principal del qual s'obre un sumptu-ós portal de mig punt amb gran dovellatge. Prop de Bell-lloc, a la deu del Gubià, Dal-mau de Queralt construí, el 1614, la tan coneguda Font dels Comtes. El nucli antic es conserva prou bé amb les dues places porxades i els quatre portals de les muralles que encara subsisteixen.

Font dels comtes

El ritual gastronòmic de migdia se celebrà igualment a Santa Coloma; el bon servei i el bon ambient es feren notar en els parlaments que brollaren espontàniament a l'hora del cafè, iniciats per la simpàtica bonhomia del Sr. Vilaret, continuant la Maria Porter, que ens presidia, i finalitzant el Sr. Palau.

L'eufòria nostra i la proximitat del poble de Sant Martí de Tous, atieren el desig de visitar el lloc on es produí l'anècdota de la malgastadora senyora de Tous. Sembla que es refereix a Beatriu de Vilanova que, vídua i hereva de Bernat de Tous, es llançà a una vida d'ostentació i de golafreteria que fins per arruïnar-la. Un vespre només tenia pa i nous i molta gana; menjà amb tanta satisfacció, que després es lamentà de no haver conegut abans la gran qualitat d'unes coses tan senzilles. Mos-sèn Cinto Verdaguer recollí el fet i la lamentació:

Si jo hagués sabut que era menja tan bona
lo pa de mestall barrejat amb les nous,
ai! no envejaria del rei la corona
i seria encara senyora de Tous.

Hauria sigut imperdonable de passar per Igualada i no pujar a la Tossa i, naturalment, així es va decidir. Aquest temple romànic, servat tan amorosament pels igualadins, és conegut a bastament per tothom, la qual cosa m'estalvia el comentari.

Celebraré que l'aturada en el ritme feiner de la Setmana Santa, hagi proporcionat a tothom un bon descans.

Robert Durba i Alemany